

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

8 december 1997

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw Sonja Van Lindt en mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht –

betreffende het opzetten van een experiment inzake thuis- of telewerk in de Vlaamse administratie

VERSLAG

**namens de Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken
uitgebracht door de heer John Taylor**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Johan Sauwens.

Vaste leden : de heren Marc Olivier, Herman Suykerbuyk, Joh Taylor, Walter Vandenbossche, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren André Denys, Jaak Gabriels, Francis Vermeiren ;

de heren Gilbert Bossuyt, Freddy De Vilder, Robert Voorhamme ;

de heren Filip Dewinter, Joris Van Hauthem ;

de heer Johan Sauwens ;

de heer Jos Geysels.

Plaatsvervangers :

de heren Leo Delcroix, Johan De Roo, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heren Bart Vandendriessche, Johan Weyts ;

de heren Ward Beysen, Karel De Gucht, Dirk Van Mechelen ;

mevrouw Lydia Maximus, de heren Michiel Vandenbusche, Peter Vanvelthoven ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

Zie :

458 (1996-1997)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken besprak op 12 en 27 november 1997 het voorstel van resolutie van mevrouw Sonja Van Lindt en mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht betreffende het opzetten van een experiment inzake thuis- of telewerk in de Vlaamse administratie.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE INDIENERS

De indieners stellen om te beginnen zich bij het opstellen van het voorstel niet te hebben laten leiden door futuristische speculaties. Ze werden veel eerder geïnspireerd door het zoeken naar oplossingen voor tal van actuele problemen.

De indieners sommen vervolgens de verschillende problemen op waarvoor formules rond telewerk en telethuiswerk volgens hen een oplossing kunnen bieden, al willen ze niet blind blijven voor een aantal negatieve aspecten. Ten eerste is er de verkeersproblematiek, waaronder de files, de ongevallen, de vervoerskosten en het tijdverlies, en de milieuproblematiek, waaronder het energieverbruik en de ozonconcentraties. Daarnaast vestigen de indieners de aandacht op een aantal gezinsproblemen, zoals de kinderopvang, de opvang van zieke en bejaarde familieleden, de combinatie van professionele opdrachten en de opvoeding van kinderen. De indieners zijn met dit voorstel willen ingaan op een oproep van de voorzitter van het Vlaams Parlement van september 1996 om voorstellen in te dienen met het oog op het op gang brengen van een debat over mogelijke oplossingen voor actuele maatschappelijke problemen, meerbepaald de opvoeding en de opvang van de kinderen. Een belangrijk maatschappelijk probleem is ook het opnieuw inschakelen van sommige categorieën van werknemers, bijvoorbeeld de gehandicapten, in het arbeidsgebeuren. De indieners verwijzen daarbij naar de op 19 maart 1997 door het Vlaams Parlement aangenomen resolutie (Stuk 374 (1995-1996) – Nr.1) betreffende het optimaal inschakelen van mindervaliden in het arbeidsproces. Daarnaast kan het telewerk volgens de indieners ook oplossingen bieden voor het probleem van de piekmomenten bij het winkelen en kan het meer mogelijkheden creëren voor sport, ontspanning en vorming. Tenslotte kan telewerk een hogere productiviteit bewerkstelligen, onder meer door de stress op het werk te verminderen, de werknemer zelfstandiger te maken en een meer flexibele werkorganisatie

mogelijk te maken, zowel voor de werknemer als de werkgever.

Op al de genoemde problemen kan telewerk en telethuiswerk volgens de indieners een antwoord bieden, op voorwaarde dat het degelijk wordt voorbereid via experimenten die nadien terdege worden geanalyseerd en geëvalueerd. Ook omwille van de enorme vooruitgang op het vlak van de telematica en de daaraan verbonden mogelijkheden zijn arbeidsvormen als telewerk en telethuiswerk brandend actueel. Dankzij technische middelen als de fax, de telefoon, de GSM, de PC en de modem kunnen taken op andere locaties dan op het kantoor worden verricht. Meer bepaald kunnen opdrachten worden uitgevoerd in speciale kantoren, op wisselende locaties, in telekantoren en zelfs bij de werknemer thuis. Het aanwenden van moderne technieken maakt ook flexibele arbeidsvormen mogelijk voor zowel werknemers als werkgevers.

Volgens de indieners kan uit studies, ervaringen en resultaten van elders opgezette projecten worden afgeleid dat de sleutel tot het succes ligt bij een degelijke voorbereiding. Daarbij dient bijzondere aandacht te gaan naar preventieve informatie, vrijwilligheid, een juiste selectie van jobs en diensten die via telewerk kunnen worden uitgevoerd, een constante begeleiding en bijsturing en een adequate keuze van apparatuur.

De indieners halen vervolgens een aantal documenten en studies aan waarin wordt ingegaan op de mogelijkheden van het telewerk. Ze verwijzen vooreerst naar de aanbeveling in het Witboek van de Europese Commissie om dringend meer investeringen te doen in telewerk. Ook in beleidsdocumenten van het VEV, de SERV, FEBIAC, de BGJG, het ACV en verschillende Kamers voor Handel en Nijverheid wordt het telewerk beschouwd als een uitweg voor vele problemen. De problematiek werd grondig geanalyseerd op een studiedag van de Jonge Kamer voor Handel en Nijverheid van Brugge, waar zowel positieve als negatieve ervaringen ter sprake kwamen. In de beleids-suggesties die bij die gelegenheid werden geformuleerd wordt de nadruk gelegd op de rol van onderwijs en vorming bij het tot stand komen van een nieuwe arbeidscultuur. Tenslotte werd ook in het Vlaams Parlement al herhaaldelijk gepleit voor initiatieven inzake telewerk.

Mocht de Vlaamse regering beslissen om te beginnen met het in het voorstel gevraagde experiment, dan kan zij volgens de indieners nuttig gebruik maken van de elders opgedane ervaringen met

voorbereidende studies en experimenten, zowel in de privé- als in de publieke sector. Wat de overheidsinstellingen betreft verwijzen de indieners naar het Nederlandse ministerie van Waterstaat, dat met succes een experiment rond telewerk en telethuiswerk heeft opgezet. Inmiddels zijn in Nederland de proefprojecten in de privé- en de overheidssector reeds lang achter de rug en wordt telewerk als een structureel gegeven aanvaard. In Frankrijk, Groot-Brittannië en Nederland is het telewerken zelfs al zo ingeburgerd dat de telewerkers er al meerdere jaren over een eigen telewerk-magazine beschikken. De indieners wijzen er verder op dat ook in het provinciebestuur van Antwerpen met een project werd gestart. Leren uit de ervaringen van andere instellingen heeft volgens de indieners als voordeel dat meteen verbeteringen, verfijningen en bijstellingen kunnen worden doorgevoerd. In elk geval dienen volgens hen bijkomende initiatieven te worden genomen op wetgevend vlak. In het federale Parlement werd hier toe reeds een eerste aanzet gegeven met de goedkeuring van een wet op de huisarbeid.

De indieners tonen zich tenslotte verheugd dat de Vlaamse administratie sinds het indienen van het voorstel reeds van start is gegaan met een aantal experimenten inzake telewerk. Ze drukken de hoop uit dat de voorbereiding daarvan oordeelkundig gebeurt, en dat er maximaal gebruik wordt gemaakt van de ervaringen en resultaten van elders opgezette proefprojecten.

II. BESPREKING

In een voorafgaande opmerking stelt de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, dat formules van telewerk op het juiste moment dienen te worden ingevoerd. Het kan niet de bedoeling zijn dat een overhaaste invoering daarvan het in uitvoering zijnde stappenplan in de richting van een meer efficiënte en effectieve administratie doorkruist. Dit neemt volgens de minister niet weg dat de nieuwe ontwikkelingen inzake informatica onmiskenbaar nieuwe mogelijkheden creëren voor de arbeidsorganisatie, bijvoorbeeld op het vlak van telewerk. Toch mag niet uit het oog worden verloren dat dit niet voor elke dienst of elke ambtenaar in dezelfde mate het geval is. Daarom is het volgens de minister belangrijk om zich strikt te houden aan het principe van de vrijwilligheid.

De zich aandienende mogelijkheden op het vlak van telewerk dienen volgens de minister hoe dan ook terdege te worden onderzocht. Met het oog daarop heeft de afdeling Human Resources Management van de Vlaamse administratie vanaf 1995 al een aantal voorbereidende documenten opgesteld. Die voorbereiding vormde de basis voor een aantal beperkte experimenten. Zo wordt binnen de afdeling Logistiek Management de implementatie voorbereid van een thuiswerk-formule voor drie medewerkers. Daarnaast onderzoekt de afdeling Gebouwen de mogelijkheden van telewerk in het kader van het project 'office sharing' van minister Wivina Demeester-De Meyer. Bovendien werd een kleinschalig ondersteuningscontract afgesloten met de vzw Innotek om enkele telewerk-initiatieven in het departement Algemene Zaken en Financiën te begeleiden. In dat kader werd ook een interne interdisciplinaire stuurgroep opgericht, met experts op het vlak van 'human resources management', arbeidsrecht, communicatietechnologie en emancipatiezaken. Deze experimenten vormen echter een langetermijnproject dat niet op één jaar kan worden afgerond. Daarom vindt de minister het weinig opportuun om de resultaten daarvan reeds na één jaar te evalueren, zoals gevraagd in het voorliggende voorstel. Wel wil hij er zich toe engageren om het Vlaams Parlement te betrekken bij die evaluatie, zoals eveneens gevraagd in het voorstel.

Daarop dienen de heren Freddy De Vilder en Peter Vanvelthoven en mevrouw Sonja Van Lindt amendementen in ertoe strekkende dat in de derde streep, 1°, de woorden "voor de duur van één jaar" worden geschrapt en in de derde streep, 2°, de woorden "één jaar" worden vervangen door het woord "het" (Stuk 458 (1996-1997) – Nr.2).

De minister vestigt verder de aandacht op een aantal belangrijke implicaties van de invoering van telewerk, die het voorwerp dienen uit te maken van verdere studie. Die invoering kan volgens hem niet los worden gezien van de discussie over de variabele verloning. Die verloning zal in toenemende mate afhankelijk worden gemaakt van een aantal meetbaarheidsfactoren. Uitgerekend bij het telewerk is de meetbaarheid zeer groot, wat volgens de minister onvermijdelijk de vraag zal doen rijzen naar flexibele formules van deeltijds presteren en variabel deeltijds presteren en naar vormen van verloning die hoger of lager zijn dan de normale barema's. Daarbij rijst dan automatisch ook de vraag naar de maximaal toelaatbare arbeidsduur-belasting.

Tenslotte maakt de minister nog een randbemerking met betrekking tot de mobiliteit in de administratie. Hijzelf is daarvan steeds een enthousiaste gangmaker geweest, maar hij heeft inmiddels wat gas teruggenomen omdat blijkt dat er nog een hele weg af te leggen is vooraleer de mobiliteit door de ambtenaren van hoog tot laag als een positief gegeven zal worden aanvaard. Dit heeft onder meer te maken met het feit dat het rendement van een ambtenaar die zich in een andere functie inwerkt in een eerste fase kleiner is dan voordien.

De indieners tonen zich verheugd over de positieve benadering door de minister van de telewerk-problematiek. Ze erkennen dat de experimenten die inmiddels zijn opgezet de nodige tijd vergen en dat daar geen overhaaste conclusies uit mogen getrokken worden. Daarom is de in het voorstel vermelde termijn van één jaar wellicht wat te kort. Bij de evaluatie van de experimenten zal in elk geval ook rekening dienen te worden gehouden met het door de minister aangekaarte probleem van de verloning. Op dat vlak dient er ongetwijfeld nog heel wat werk verricht.

III. STEMMING

Het amendement van de heren Freddy De Vilder en Peter Vanvelthoven en mevrouw Sonja Van Lindt wordt met 9 stemmen unaniem aangenomen. Het aldus geamendeerde voorstel van resolutie wordt met 9 stemmen unaniem aangenomen.

De verslaggever,

John TAYLOR

De voorzitter,

Johan SAUWENS

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

– rekening houdend

1° met de nieuwe wettelijke regeling inzake thuis- of telewerk, die binnen afzienbare tijd van kracht zal worden ;

2° met het feit dat de Europese Commissie thuis- of telewerk in haar witboek voorstelt als één van de acht strategische formules waarvoor investeringen moeten worden aangemoedigd ;

– overwegende dat

1° de communicatietechnologie een enorme vooruitgang kent ;

2° het dagelijkse woon-werkverkeer heel wat mobiliteitsproblemen veroorzaakt ;

– vraagt aan de Vlaamse regering

1° een experiment inzake thuis- of telewerk op te zetten binnen de Vlaamse administratie;

2° de resultaten van het experiment samen met het Vlaams Parlement te evalueren met het oog op het al dan niet stimuleren van het thuis- of telewerk in Vlaanderen, zowel in de administratie als in de privé-sector.
